

Dönem : 3
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 712

357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Savcılar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve üç ek, iki geçici madde eklenmesi hakkındaki kanun tasarısı ve Millî Savunma, Adalet ve Plân komisyonlarından seçilen 5 er üyeden kurulu 74 numaralı geçici komisyon raporu (1/614)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi Başkanlığı

Sayı : 71-1394/1274

16 . 2 . 1972

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 14 . 2 . 1972 tarihinde kararlaştırılan «357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Savcılar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve üç ek, iki geçici madde eklenmesi hakkındaki kanun tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Prof. Dr. Nihat Erim
Başbakan

357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Savcılar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve üç ek, iki geçici madde eklenmesi hakkındaki kanun tasarısının genel

GEREKÇESİ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının, gerek 1488 sayılı Kanunla değiştirilen 134 ve 138 nci maddelerindeki değişikliğe ve gerekse 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine mütenazır olarak 357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Savcılar Kanununun 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 21, 22 ve 39 ncu maddelerinde gerekli değişiklik yapılmış ve üç ek, iki geçici madde eklenmiştir.

357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Savcılar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve üç ek, iki geçici madde eklenmesi hakkındaki kanun tasarısının madde gerekçeleri

Madde 1. — 357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Savcılar Kanununun 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 21, 22 ve 39 ncu maddelerinde gerekli değişiklik yapılmış ve ayrıca üç ek madde ile iki geçici madde eklenmiştir.

Madde 4. — Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 36 nci maddesine mütenazır hükümler getirmek amacı ile madde metninde gerekli değişiklik yapılmıştır.

Madde 5. — Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 113-b maddesine mütenazır hükümler getirmek amacı ile madde metninde gerekli değişiklik yapılmıştır.

Madde 6. — Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümleri, Subaylar Heyetine Mahsus Terfi Kanunu hükümlerini yürürlükten kaldırdığından madde metninde gerekli değişiklik yapılmıştır.

Madde 7. — Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 17 ve 18 nei maddeleri ile askerî öğrenciler bakımından yeni hükümler getirildiğinden ve ayrıca işbu kanun hükümleri, Subaylar Heyetine Mahsus Terfi Kanunu hükümlerini yürürlükten kaldırdığından madde metninde gerekli değişiklik yapılmıştır.

Madde 8. — Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 19 neu maddesine mütenazır hükümler getirmek bakımından ve ayrıca yukarıda sözü geçen kanun, Subaylar Heyetine Mahsus Terfi Kanunu hükümlerini yürürlükten kaldırdığından madde metninde gerekli değişiklik yapılmıştır.

Madde 9. — Zorunluluk halinde, Askerî Yargı Teşkilâtının ihtiyacını karşılamak üzere adaylık süresi (staj süresi) nin 3 aya kadar indirilmesini temin etmek amacıyla maddeye bir fıkra eklenmiş ve madde metni yeniden düzenlenmiştir.

Madde 10. — İşbu maddede; adaylıkta başarı gösterenlerin askerî hâkim yardımcılığı veya askerî save yardımcılığı görevlerinden birine atanacağı hüküm altına alınmıştır. Öğrenimlerini askerî öğrenci olarak yapmış olanlarla muvazzaf subaylığa geçirilmiş yedek subayların; başarısızlıkları halinde istifa etmiş sayılarak haklarında Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 112 nei maddesinin 3 nü fıkrası hükümlerinin uygulanacağı ve netice itibarıyla bunlardan tazminat alınacağı esası getirilmiş ve bu amaçla madde metninde gerekli değişiklik yapılmıştır.

Madde 11. — İşbu maddede; askerî hâkim ve askerî save yardımcılarının bekleme süresi sonunda yeterli görülenlerin askerî hâkimliğe geçirileceği hüküm altına alınmıştır. Yeterli görülenler hakkında yeni hükümler getirilerek; öğrenimlerini muvazzaf subay olarak yapmış olanların eski sınıflarına iade edilecekleri öğrenimlerini askerî öğrenci olarak yapmış olanlar ile muvazzaf subaylığa geçirilmiş yedek subayların istifa etmiş sayılarak haklarında Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 112 nei maddesinin 3 nü maddesi hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüştür.

Ayrıca yeterliğin tesbitinde; meslekî sicil esas alınması ve hâkimlik yeteneği olmayanların askerî hâkimliğe geçirilmemesi konusunda yeni hükümler getirilerek; yeterliğin tesbiti için meslekî sicil notları ortalamasının meslekî sicil tam notunun % 50 veya daha fazlası olması esası kabul edilmiştir.

Yukarıdaki amaçlarla madde metninde gerekli değişiklik yapılmış ve madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 12. — Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 1488 sayılı Kanunla değiştirilen 134 nü maddesinde; askerî hâkimlerin yükselme esaslarının kanunla belli edileceği hüküm altına alınmıştır.

Madde metninden de anlaşılacağı veçhile; hâkimlerin yükselmelerinin ve bu meydana sicil işlerinin bir bakanlığın hazırlayacağı yönetmelikle düzenlenmesinin, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkim teminatı ilkeleri ile ve ayrıca Anayasanın buyrukları ile bağdaştırmak mümkün değildir. Nitekim Anayasa Mahkemesinin 29 - 30 Mayıs, 3 Haziran 1969 tarih ve 967/43, 969/31 sayılı kararı ile yukarıdaki görüş ve düşünce teyid edilmiştir. Bu amaçla, işbu maddede hâkimler hakkında düzenlenecek sicil belgelerinin çeşitleri belirtilmiş ve idari sicil üstlerinin kimler olacağı gösterilmiştir.

Yukarıdaki amaçla madde metninde gerekli değişikli yapılmış ve madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 13. — Evvelce işbu maddede, idari sicil üstlerinin yetkileri gösterilmiş ise de bu konu 12 nei maddeye alındığından bu defa işbu maddede; meslekî sicil notunun kimler tarafından verileceği, not verme esasları ile diğer hususlar saptanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 1488 sayılı Kanunla değiştirilen 134 nci maddesinde askerî hâkimlerin yükselme esaslarının kanunla belli edileceği hüküm altına alınmıştır. Madde metninden de anlaşılacağı ve hâkimlerinin yükselmelerinin ve bu meyanda sicil işlerinin bir bakanlığın hazırlayacağı yönetmelikle düzenlenmesinin, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkim teminatı ilkeleri ile ve ayrıca Anayasasının buyrukları ile bağdaştırmak mümkün değildir. Nitekim Anayasa Mahkemesinin 29 - 30 Mayıs, 3 Haziran 1969 tarih ve 967/43, 969/31 sayılı kararı ile yukarıdaki görüş ve düşünce teyid etmiştir. Bu itibarla; adli müşavirler, askerî savcılar, askerî hâkimler ve yardımcıları için meslekî sicil notunun hangi esaslar çerçevesinde ve ne şekilde verilmesi gerekeceği maddede açıkça gösterilmiş ve

Ayrıca meslekî sicil belgelerinin Kuvvet Personel Başkanlıklarında ne zaman ve ne suretle hazır bulundurulacağı saptanmış ve meslekî sicil notunun, Kuvvet Komutanlıkları Personel Başkanlıklarınca Millî Savunma Bakanlığı Askerî Adalet İşleri Başkanlığına bildirileceği esası getirilerek madde metninde gerekli değişiklik yapılmış ve madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 14. — İşbu maddede, askerî hâkim subayların rütbe terfii, rütbe kıdemliliği ve kademe ilerlemesi işlemlerinin, Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre yapılacağı esası öngörülmüştür.

Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 54 nci maddesinde, Yüksek Askerî Şûra üyelerinin değerlendirme notunu ne şekilde vereceklerinin, Subay Sicil Yönetmeliğinde saptanacağı belirtilmiş ise de; gerek Anayasasının 134 nci maddesi hükümleri ve gerekse Anayasa Mahkemesinin, 12 ve 13 nci maddelerde açıklanan 29 - 30 Mayıs, 2 Haziran 1969 ve 967/43, 969/31 sayılı kararı muvacehesinde; general - amiralliğe yükselecek albaylarla general ve amirallerden üst rütbelere yükseleceklerin saptanması ve değerlendirme işlemlerinin yapılması sırasında göz önünde tutulacak esasların kanunda gösterilmesi öngörülmüş ve bu amaçla madde metninde gerekli değişiklik yapılmıştır.

Madde 15. — Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 1488 sayılı Kanunla değiştirilen 141 nci maddesinde, Askerî Yargıtay üyelerinin birinci sınıf hâkim albaylar arasında seçileceği ve böylelikle askerî hâkimlerin de sıfıflandırılacağı öngörülmüştür. Bu nedenle albay rütbesini ihraz eden askerî hâkimlerin birinci sınıfa geçirilmiş sayılacağı esası getirilmiş ve bu amaçla madde metninde gerekli değişiklik yapılarak madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 19. — İşbu maddede; askerî hâkimlerin, izinlerinin Askerî İzin Kanunu esaslarına göre verileceği hüküm altına alınmış ise de; Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 208 nci maddesinin (g) bendi hükümleri ile Askerî İzin Kanunu yürürlükten kaldırılmış ve aynı kanunun 125 - 134 nci maddesinde subayların ve bu arada askerî hâkimlerin izinleri düzenlenmiş bulunduğundan madde metninde gerekli değişiklik yapılmıştır.

Madde 21. — Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 1488 sayılı Kanunla değiştirilen 134 nci maddesinde, askerî hâkimlerin yaş haddinin kanunla düzenleneceği tekrar hüküm altına alınmıştır. Bu cümleden olmak üzere; askerî hâkim sınıfı subayların da diğer subaylar gibi ve Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunundaki esaslara göre yaş haddinden önce Silâhlı Kuvvetlerden ayrılmasının; muhurutun tesisi, askerlik hizmetlerinin gereği ve alttan gelen gençlerin önünün tıkanmaması için gerekli olduğu şüphesizdir. Bu itibarla; Anayasasının 134 nci maddesi «Kanunla belli edilir» hükmünü getirdiğinden askerî hâkimlerin yaş haddinden önce emekliye ayrılma işlemlerinin ne şekilde yapılacağı işbu maddede gösterilmiş, görev ve sıfat tefriki yapılmamıştır. Ayrıca maddenin ikinci fıkrası da, 357 sayılı Kanunun 5 nci ve 926 sayılı Kanunun 113 - b maddeleri hükümleri göz önünde tutularak uygulamaya açıklık getirmek amacıyla madde metnine ithal edilmiştir.

Yukarıdaki amaçlarla madde metninde gerekli değişiklik yapılmış ve madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 22. — Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 1488 sayılı Kanunla değiştirilen 134 nci maddesinden esinlenerek; askerî hâkim subayların da diğer subaylar gibi yaş haddinden önce Silâhlı Kuvvetlerden ayrılmaları zaruretine inanılmış ve bu hususta Türk Silâhlı Kuvvetleri Per-

sonel Kanunu ile getirilen esaslar ve hâkimlik meslekinin özellikleri göz önünde bulundurularak askerî hâkimlerin de, kadrosuzluk, yetersizlik, disiplinsizlik ve ahlâki durumları sebebiyle Silâhlı Kuvvetlerden ayrılacakları esası getirilmiş ve bu amaçla madde metninde gerekli değişiklik yapılmıştır.

Madde 39. — Askerî hâkimlerin görev yaptıkları idarî görev kadrolarındaki hizmetlerin, askerî hâkimlik hizmetinden sayılabilmesi için kanunda gösterilmesi Anayasanın temel ilkelerinden biridir. Bu nedenle, açıklık vermek bakımından Askerî Yargıtayda ilâve edilip maddedeki hükümler aynen bırakılarak Askerî Yüksek İdare Mahkemesi kadroları ile disiplin subaylıklarında ve Genelkurmay Başkanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Kuvvet Komutanlıkları ile Jandarma Genel Komutanlığı kadrolarında gösterilen diğer görev kadrolarında geçecek hizmetlerin askerî hâkimlik hizmetinden sayılacağı kabul edilmiş ve madde metnine ithal edilerek madde metninde gerekli değişiklik yapılmıştır.

Ek madde 1. — 357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Savcılar Kanununda; askerî hâkim, askerî savcı ve yardımcıların ve adli müşavirlerin v. b. görev yerleri sayılarak bâzı maddeler düzenlenmiştir. Bütün bu görev yerlerinde ve yüksek yargı organlarında hizmet ifa eden askerî hâkimler, Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 21 nci maddesinde gösterilen subay sınıflarından yardımcı sınıfa mensup subay sınıfına dâhildirler. Bu bakımdan askerî hâkim subay deyiminin, görev yeri, rütbesi ve sıfatı ne olursa olsun bütün askerî hâkim sınıfı mensuplarını kapsadığı konusunda açıklık getirilmesi zorunluluğu ve ayrıca tatbikatta zuhur edecek aksaklıkların önlenmesi amacı ile işbu madde tanzim edilmiştir.

Ek madde 2. — Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 1488 sayılı Kanunla değiştirilen 138 nci maddesinde «askerî savcılık görevini yapan askerî hâkimlerin» denilmek suretiyle sadece askerî hâkim sınıfının kabul edildiği ve askerî yargıda ayrıca savcılık sınıfının bulunmadığı her türlü izahattan vârestedir.

Bu itibarla, kanunun adı Askerî Hâkimler Kanunu olarak değiştirilmiş ve işbu kanunda gösterilen görev yerlerinde görev yapan hâkimlerin askerî hâkim olması gerekeceği belirtilmiş ve bu amaçlarla işbu madde düzenlenmiştir.

Ek madde 3. — Olağanüstü ve Sıkıyönetim hallerinde askerî hâkim ihtiyacını karşılamak ve bu suretle askerî yargı hizmetinin aksatılmadan yürütülmesini temin etmek amacı ile yedek subay okulunu bitirerek asteğmenliğe nasbedilenlerden şartları müsait olduğu takdirde askerî hâkimliğe geçirilecekleri öngörülmüş ve bu amaçla işbu madde düzenlenmiştir.

Geçici madde 1. — Bu madde ile albay miktarında % 8 oranına inilinceye kadar yapılacak emeklilik işlemlerinin subaylığa nasıpları en eski olan albaylardan başlanarak yapılması temin edilmek istenmiş ve bu suretle Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa 1424 sayılı Kanunla eklenen ek geçici 13 nci maddenin askerî hâkim albaylar hakkında da uygulanmasına olanak sağlanmış ve bu amaçla işbu madde düzenlenmiştir.

Geçici madde 2. — Bu madde ile kanunun yürürlüğe girdiği tarihte; albay ve general - amiral rütbelerinde bulunan askerî hâkimlerin 1 nci sınıfa geçirilmiş sayılacakları düzenlenmiştir.

Madde 2. — Bu kanunun 12, 13 nci maddeleri ile siciller ve sicil üstleri düzenlenmiş ve terfi ile ilgili hususlardan 926 sayılı Kanuna atıf yapılmış olup 926 sayılı Kanunun 46 nci maddesine lüzum kalmadığından işbu maddenin yürürlükten kaldırıldığı hüküm altına alınmıştır.

Madde 3. — Bu madde ile kanunun Bakanlar Kurulunca yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.

Madde 4. — Bu madde ile kanunun, Resmî Gazetede yayımlanması ile yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

74 No. lu Geçici Komisyon Raporu

Millet Meclisi
74 No. lu Geçici Komisyonu
Esas No: 1/614
Karar No: 4

27 . 6 . 1972

Yüksek Başkanlığa

357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Saveilar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve üç ek, iki geçici madde eklenmesi hakkındaki kanun tasarısını görüşmek üzere Genel Kurulun 10 . 3 . 1972 tarihli 58 nci Birleşiminde kurulması kabul edilmiş bulunan Geçici Komisyonumuzda Millî Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı ve Askerî Yargıtay Başkanlığının temsilcilerinin de iştirakiyle tasarı tetkik ve müzakere olundu.

Gerek tasarının gerekçesinde arz ve izah olunan hususlar ve gerekse temsilcilerin verdikleri mütemmim malumatı uygun mütalaa eden Geçici Komisyonumuz tasarıyı prensibolarak kabul ettikten sonra maddelerin tetkikine geçmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının gerek 1488 sayılı Kanunla değiştirilen 134, 138 ve 141 nci maddelerinde; askerî hâkimlerin yükselme esaslarını, yaş hadlerinin kanunla belli edileceği, «Askerî saveilik görevini yapan askerî hâkimlerin» denilmek suretiyle sadece askerî hâkim sınıfının kabul edildiği, askerî yargıda ayrıca saveilik sınıfının bulunmadığı bildirilmekte, Askerî Yargıtay üyelerinin birinci sınıf askerî hâkim albaylar arasından seçileceği ve böylelikle askerî hâkimlerin de sınıflandırılacağına öngörülmüş olması, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun ilgili hükümlerine muvazi olarak 357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Saveilar Kanununun 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 21, 22 ve 39 ncu maddelerinde değişiklik yapılmasının zorunluluğu, askerî hâkim, askerî savei ve yardımcıları ile adli müşavirlerin görev yerlerini gösteren (Askerî hâkim subay) deyiminin görev yeri, rütbesi ve sıfatı ne olursa olsun 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 21 nci maddesinde belirtildiği gibi yardımcı sınıf sayılacakları, tatbikatta zuhur edecek aksaklıkları önlemek, olağanüstü ve sıkıyönetim hallerinde askerî hâkim ihtiyacının nasıl karşılanacağı, Albay miktarının subay mevcudunun % 8 oranına inilineye kadar yapılacak işlemlerin askerî hâkimlere de uygulanacağı bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte albay ve general - amiral rütbelerinde bulunan askerî hâkimlerin birinci sınıfa geçirilmesini temin etmek gayelerine matuf olarak hazırlanan tasarı üzerinde Geçici Komisyonumuzca, aşağıda izah edilen gerekçelerde belirtildiği üzere bazı değişiklikler yapılmıştır. Şöyleki :

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 1488 sayılı Kanunla değiştirilen 138 nci maddesinde «Askerî saveilik görevini yapan askerî hâkimlerin» denilmek suretiyle askerî yargıda sadece askerî hâkim sınıfı kabul edildiğine göre kanun tasarısının matlabı bu emredici hükme uygun olarak «357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Saveilar Kanununun adı ile bazı maddelerinin değiştirilmesi ve üç ek, iki geçici madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı» olarak düzeltilmiştir.

Çerçeve madde 1 de matlapta yapılan değişikliğe muvazi olarak (... Askerî Saveilar Kanununun) ibaresinden sonra (adı «Askerî Hâkimler Kanunu» olarak ve) ibaresi eklenmiştir.

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 36 nci maddesine mütenazır olarak hazırlanan başarısızlık matlabı altındaki tasarının 4ncü maddenin birinci satırındaki (veya) çıkarılarak Geçici Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 113 - b maddesine paralel olarak hazırlanan mecburi hizmet matlabı altındaki tasarının 5 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

926 sayılı Kanun ile 4273 sayılı Subaylar Heyetine mahsus Terfi Kanununun hükümleri yürürlükten kaldırıldığından hukuk öğrenimi sırasında üst rütbeye veya kıdemliliğe yükselme sırası gelenlerle, kademe ilerlemesi yapacak subaylar hakkında 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleri gerekince işlem yapılacağını gösteren 6 nci madde Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Askerî öğrenci olarak öğrenim yapanlar hakkında özel şartları gösteren tasarımmın 7 neî maddesinin başına (Harp Okullarına) ibaresinden evvel «Askerî liseleri bitirerek» ibaresinin eklenmesi Komisyonumuzca uygun görülmüştür. Böylece askerî liseleri bitirerek harp okullarına kabul edilen öğrenciler arasından askerî hâkim yetiştirilmek üzere Hukuk fakültelerine gönderilen öğrenciler, öğrenim süresi itibariyle 4 neî maddeye tabi olacaklar ve sivil liseleri bitirerek harp okullarına giren öğrenciler ise bu haktan faydalanamayacaklardır. Madde bu ilâveyle Geçici Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

İhtiyaç halinde hukuk fakültelerini pekiyi ve iyi derecelerle bitiren, yirmi yedi yaşını bitirmemiş, istekli yedeksubaylar arasından muvazzaf subaylığa geçirileceklerini bildiren tasarımmın 8 neî maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Adaylık süresinin bir yıl olduğunu, Askerî Yargı Teşkilâtının zorunlu hallerde ihtiyacı karşılamak üzere bu müddetin 3 aya indirileceği ve bu hizmetin askerî hâkimlik ve askerî saavelık hizmetinden sayılmayacağını gösteren tasarımmın 9 neî maddesi Geçici Komisyonumuzda aynen kabul edilmiştir.

Adaylıkta başarı gösterenlerin askerî hâkim yardımcılığına veya askerî saavelık yardımcılığı görevlerinden birine atanacağını hükme bağlayan tasarımmın 10 neî maddesinin (B) bendinde askerî hâkim veya askerî saavelık yardımcılıkları görevlerine atanmaya engel halleri bulunan ve öğrenimlerini askerî öğrenci olarak yapmış olanlar ile muvazzaf subaylığa geçirilmiş yedeksubaylar istifa etmiş sayılarak 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 112 neî maddesinin üçüncü fıkrası hükmüne atıf yapılmakta ve buna göre (kendilerine yapılmış olan masrafların iki katı tazminat olarak alınır.) denilmekte ise de bu husus uygun görülmemiş, fıkraya açıklık vermek için de (sayılmak) kelimesinden sonraki ibare çıkarılarak yerine «aldıkları aylıklar dışında Devletçe kendilerine yapılan masraflar kanunî faizleri ile birlikte kendilerinden tahsil olunur.» ibaresi eklenmiş ve madde bu değişiklikle Geçici Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Yardımcılık matrabı altındaki tasarımmın 11 neî maddesine göre; Askerî hâkim ve askerî saavelık yardımcılarının bekleme süresi sonunda yeterli görülenden askerî hâkimliğe geçirileceği hüküm altına alınmıştır. Yardımcılıkta yeterli görülmeyen ve öğrenimlerini askerî öğrenci olarak yapmış olanlar ile muvazzaf subaylığa geçirilmiş yedek subayların bir yıl daha denenmeleri ve bu süre sonunda da yeterlik göstermeyenler, Genelkurmay Başkanlığına ihtiyaç görülen sınırlara geçirilmeleri, hizmet ihtiyacı görülmeyenlerin Millî Savunma Bakanlığına Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişkilerinin kesilmesi, bunlara hizmet süresince ödenen aylık, ödenek ve tazminatlar hariç Devletçe yapılan diğer masrafların kanunî faizleri ile birlikte kendilerinden tahsil edilmeleri yoluna gidilmiş ve bunu temin etmek gayesiyle de birinci fıkranın üçüncü cümlesi değiştirilmiş ve madde bu şekilde Geçici Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Sicil belgeleri ve sicil üstlerini gösteren tasarımmın 12 neî maddesi Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 1488 sayılı Kanunla değiştirilen 134 neî maddesi hükmüne istinaden tanzim edilmiştir. Askerî hâkim subayların rütbe terfii, rütbe kademliliği, kademe ilerlemesi yapımlarını temin edecek yeterlikleri sicil ile saptanacağı bildirilmiştir. Sicil belgelerini gösteren (A) bendi Komisyonumuzca uygun mütalâa olunarak aynen kabul edilmiştir.

Subay sicil belgesini düzenlemeye ve sicil vermeye yetkili idarî sicil üstlerini gösteren (B) bendinde Komisyonumuzca :

Birinci sicil üstü: Sicili düzenlenecek askerî hâkim subayın kuruluş bağlantısına göre nezdinde askerî mahkeme kurulan komutan veya askerî kurum âmiri; Askerî Adalet İşleri Başkanlığı, Askerî Adalet Teftiş Kurulu Başkanlığı ve Askerî Yargı ile ilgili diğer idari hizmette bulunanlar için âmir durumunda bulunan en az yüzbaşı rütbesindeki kişiler denilmek suretiyle metin kapsamı genişletilmiştir.

İkinci sicil üstünün kimler olacağını gösteren fıkra aynen kabul edilmiştir.

Üçüncü sicil üstünde ise bir karışıklığa meydan vermemek ve metne açıklık getirmek için esasta bir değişiklik yapılmamakla beraber, takdim - tehir yapılarak redaksiyona tabi tutulmuştur.

(C) Bendi aynen kabul edilmiştir.

(D) Bendinde ise daha önce yapılan değişikliğe paralel olarak (Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun) başına «926 sayılı» ibaresi eklenmiştir.

Askerî gerekleri yerine getirmek ve mahkemenin bağımsızlığını birlikte telifin imkânsız olması nedeniyle başkaca bir alternatif bulunamadığından sicildeki prensibi kabulden başkaca bir çare bulunamamıştır. Böylece Yüksek Mahkemelerin başkanları dahi icranın emrinde kalmışlardır.

Madde arz edilen bu gerekçelerin ışığında Geçici Komisyonumuzca değiştirilerek kabul edilmiştir.

Meslekî sicil notunun kimler tarafından verileceği, not verme esasları ve diğer hususlar matlabı altındaki tasarrımın 13 nci maddesinin gerek matlabı ve gerekse (B) bendinin 12 nei satırındaki (düzeltilmesi, değiştirilerek onanması) ibaresi «düzeltilerek onanması»; 31 nei satırdaki (bu unsurlara) ibaresiyle başlayan, 37 nei satırdaki (Askerî Yargıtay) ibaresiyle başlayan cümleler satırbaşına alınmış, 3 nci bendin (b) fıkrasındaki (tayinle) kelime «tayin ve tespitle» şeklinde düzeltilmiş ve böylece metinde yapılan redaksiyonlarla madde Geçici Komisyonumuzca kabul edilmiştir. Böylece Anayasanın buyrukları ve hâkimlik teminatı ilkeleri de kanunda derpiş edilmiş olacaktır.

Askerî hâkim subayların rütbe terfii, rütbe kıdemliliği ve kademe ilerlemesi işlemlerinin 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun ilgili hükümlerine göre diğer subaylarda olduğu gibi yapılacağını gösteren tasarrımın 14 nci maddesinde (Türk Silâhlı Kuvvetleri) ibaresinin başına «926 sayılı» ibaresi eklenmiş a, b, c, d ve e fıkraları redaksiyona tabi tutulmuş, dördüncü fıkradaki (toplantı) kelimesi «saptanır» beşinci fıkradaki (saptanır) kelimesi «bulunur» şeklinde düzeltilmiş ayrıca madde ile General - amiralliğe yükselecek albaylarla general - amiralliğin üst rütbelerine yükseleceklerin saptanması ve değerlendirme işlemlerinin yapılması esnasında Yüksek Askerî Şûra üyelerinin her biri 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 54 nci maddesini gözönünde tutarak yapacakları hükme bağlanmış ve Anayasanın amir hükmü yerine getirilmiş olacağı gibi bu husustaki Anayasa Mahkemesinin kararına da uyulmuş olacaktır. Madde arz edilen bu değişiklikle Geçici Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 1488 sayılı Kanunla değiştirilen 141 nci maddesinde, Askerî Yargıtay üyelerinin birinci sınıf hâkimler arasından seçileceği ve böylelikle askerî hâkimlerin de sınıflandırılacağı öngörülmüştür. Bu nedenle albay rütbesini ihraz eden askerî hâkimlerin birinci sınıf askerî hâkimliğe geçirilmiş sayılacaklarını bildiren tasarrımın 15 nci maddesi yeterli görülmemiştir. Zira, askerî hâkim subayların görev yeri, rütbesi ve sıfatı ne olursa olsun Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 21 nci maddesine göre yardımcı sınıf sayılacakları, Silâhlı Kuvvetlerdeki subay mevcudunun % 8 oranına inilinceye kadar yapılacak işlemlerin askerî hâkimlere de uygulanacağı öngörülmüş bulunması nedeniyle Geçici Komisyonumuzca kapsam genişletilerek maddeye açıklık getirilmiştir. Askerî hâkim albaylardan; binbaşılıkta, yarbaylıkta ve albaylığa yükselmede aldıkları sicil notu ortalaması nazarı itibara alınmış yani üç rütbede aldıkları sicil notları toplanarak üçe bölünmüş ve neticede ortalamaları % 70'ten yukarı olanların birinci sınıf hâkimliğe geçirilmeleri temin edilmiştir. Madde arz edilen bu değiştirişle Geçici Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Askerî hâkim subayların izinleri 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 125 - 134 maddeleri gereğince verileceğine, Askerî Yargıtay ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin kuruluşları hakkındaki kanunların bu konudaki hükümlerinin saklı olduğunu gösteren tasarrımın 19 nci maddesinin birinci fıkrasında (Türk Silâhlı Kuvvetleri.....) ibaresinin başına daha

önceki maddelerde yapılan değişikliğe mütenazır olarak «926 sayılı» ibaresi eklenmiş ve madde bu şekliyle Geçici Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Askerî hâkim sınıfı subayların görev yerleri ve sıfatları ne olursa olsun emeklilik yaş hadleri diğer subaylarda olduğu gibidir. Meselâ: Binbaşı, yarbay, albay, tuğgeneral - tuğamiral, tümgeneral - tümamiral, kongeneral - koramiral, orgeneral - oramiral'in rütbe yaşları sırasıyla 52, 55, 58, 60, 60, 65, 65 tir.

Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan üyeleri ile Askerî Yargıtayın başkanı ve üyeleri ile diğer birinci sınıf askerî hâkimlerin sivil birinci sınıf hâkimlerde olduğu gibi Anayasa teminatında olması düşüncesi askerî gereklerle bağdaşmadığından - komisyonumuzca itibar görmemiş bu yüzden tasarının ilgili 21 nci madesi geçici komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Çeşitli nedenlerle Silâhlı Kuvvetlerden ayrılacak asker; hâkim subaylar hakkında yapılacak işlem matlabı altındaki tasarının 22 nci maddesinin ilk fıkrasının son satırındaki (ayrılma) kelimesi «ayırma» şeklinde düzeltilmiş, (A) bendinin 1 numaralı fıkrasının ikinci paragrafı kaldırılarak yerine «rütbe terfi şartlarını haiz olup da üst rütbe kadrosunda açık bulunmadığı için terfi edemeyip emekliye sevk edilen albaylar hakkında 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 ncu maddesinin (F) bendi hükümleri uygulanır» ibaresi ikame olunmuş, (B) bendindeki tabi hataları düzeltilmiş, (C) bendinin 5 numaralı fıkrası redaksiyona tabi tutularak: «5 nci tutum ve davranışları ile yasa dışı görüşleri benimsediklerinin anlaşılması» şeklinde, 5 nci fıkradan sonra gelen (ayrılma) kelimesi birinci fıkroda olduğu gibi «ayırma» şeklinde düzeltilmiş ve madde yapılan bu değişikliklerle Geçici Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Hâkimlik hizmeti matlabı altındaki tasarının 39 ncu maddesinde yargı ile ilgili idari görev kadroları gösterilmektedir. Askerî hâkimlerin görev yaptıkları idarî görev kadrolarındaki hizmetlerin, askerî hâkimlik hizmetinden sayılabilmesi için kanunda gösterilmesi Anayasanın temel ilkelerinden biridir. (D) bendi mükerrer olarak görüldüğünden metinden tamamen çıkarılmış ve madde bu şekliyle Geçici Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Askerî subay deyimini tarif eden ek madde 1 de (Türk Silâhlı Kuvvetleri...) den evvel daha önceki maddelerde yapıldığı gibi «926 sayılı» ibaresi eklenmiş ve madde bu ilâveyle Geçici Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Kanunun matlabında ve çerçeve birinci maddede zikredilen değişiklik gerekçesi ile kanunun adı «Askerî Hâkimler Kanunu» olarak düzeltildiğinden ek madde 2 nin (A) bendine lüzum kalmadığından metinden tamamen çıkarılmış ve bu yüzden (B) harfine lüzum olmadığından kaldırılmış ve madde bu haliyle Geçici Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Mevcut askerî hâkim miktarı, kadro ihtiyacını karşılamadığı takdirde hukuk fakültesi mezunu istekli yedek subaylardan lüzum şartları haiz olanlar Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Millî Savunma Bakanlığınca askerî hâkim sınıfına geçirileceklerini bildiren ek madde 3 Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Bekleme süresi sonunda rütbe terfi şartlarını haiz oldukları halde kadrosuzluk nedeniyle terfi edemeyen askerî hâkim albayların emekliye sevkleri 926 sayılı Kanuna 1424 sayılı Kanunla eklenen ek geçici 13 ncu madde esaslarına göre yapılacağını gösteren geçici madde 1 de (Türk Silâhlı Kuvvetleri...) ibaresinden evvel daha önceki maddelerde yapıldığı gibi «926 sayılı» ibaresi eklenmiş ve madde bu ilâveyle Geçici Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte; albay ve general - amiral rütbelerinde bulunan askerî hâkimlerin birinci sınıfa geçirileceğini gösteren geçici madde 2 Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kaldırılan hükümleri gösteren tasarının çerçeve madde 2 si eksik görüldüğünden ve bu tasarı kanunlaştığı takdirde 357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Saveılar Kanununun 32, 33, 34, 35, 36 ve 37 nci maddelerine lüzum kalmayacağından bunların da maddede yer alması düşüncesiyle metne ilâve olunmuş ve bu şekliyle madde Geçici Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Yürürlük ve yürütme maddeleri olan çerçeve 3 ve 4 ncü maddeler Geçici Komisyonumuzca ay-
nen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek ve Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının geçici 17 nci
maddesine tevfikân 6 ay içinde çıkarılması öngörülen kanunlardan olması nedeniyle, ivedilik ve
gündemdeki sair işlere takdimen öncelikle görüşülmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunu-
lur.

Başkan
Mardin
E. K. Aybar

Sözcü
Bingöl
M. Bilgin

Kâtip
Antalya
H. Akçalıoğlu
İmzada bulunamadı

Artvin
A. N. Budak
İmzada bulunamadı

Afyon K.
H. Hamamcıoğlu

Diyarbakır
S. Savaş

Elâzığ
M. Aytuğ

Konya
Söz hakkım mahfuzdur
M. K. İmer

Giresun
H. İpek

Maras
Z. Kürşad
İmzada bulunamadı

(HÜKÜMETİN TEKLİFİ)

357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Savcılar Kanununun bâzi maddelerinin değiştirilmesi ve üç ek, iki geçici madde eklenmesi hakkındaki kanun tasarısı

MADDE 1. — 357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Savcılar Kanununun 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 21, 22 ve 39 ncu maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üç ek madde ile iki geçici madde eklenmiştir.

Başarısızlık

Madde 4. — Hukuk fakültelerini; 3 ncu maddede gösterilen süre içinde bitiremeyen veya başarısızlık veya diğer sebeplerle bir defadan fazla sınıfta kalmak suretiyle bu süre içinde bitirmelerine imkân olmayan veyahut üniversiteler yönetmeliklerine göre öğrencilikle ilişkileri kesilen subayların izinleri kaldırılır ve kıtalarına gönderilirler.

Bunlar hakkında 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

Mecburi hizmet

Madde 5. — Hukuk öğrenimine gönderilen subayların yükümlülük süreleri, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine tabidir.

Hukuk öğrenimi sırasında terfi

Madde 6. — Hukuk öğrenimi süresi içinde üst rütbeye veya kıdemliliğe yükselme sırası gelenlerle kademe ilerlemesi yapacak subaylar hakkında 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanuna hükümleri gereğince işlem yapılır.

Askerî öğrenci olarak öğrenim yapanlar hakkında özel şartlar

Madde 7. — Harb Okullarına kabul ve askerî hâkim yetiştirilmek üzere hukuk fakültelerine gönderilen askerî öğrenciler, öğrenim süresi itibarıyla 4 ncu madde hükmüne bağlıdır.

Bunlardan başarı gösteremiyenler ile askerî öğrencilik niteliğini kaybedenler hakkında 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümleri uygulanır.

Başarı gösterenler 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre subaylığa nasbolunurlar.

Yedeksubaylar hakkında özel şartlar

Madde 8. — Hukuk fakültelerini pek iyi veya iyi derece ile bitirmiş ve yedek subay okuluna girişlerinde yirmiyedi yaşını geçmemiş olan yedek subaylardan istekli olanlar, sıralı sicil üstlerinden yeterli sicil almak şartı ile yedek subaylık süresi sonunda muvazzaf sınıfa geçirilerek staj görmek üzere adaylığa kabul olunurlar.

Hukuk fakültelerini pek iyi veya iyi derece ile bitiren istekliler ihtiyaçtan fazla ise bunlar arasından, ihtiyaç bu suretle karşılanamadığı takdirde orta derece ile bitirenler arasından, sınavla alınır.

Bunların muvazzaf subaylığa geçirilmeleri kıdem ve kademe ilerlemeleri 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre yapılır.»

74 No. lu GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİSİ

357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Savcılar Kanununun adı ile bazı maddelerinin değiştirilmesi ve üç ek, iki geçici madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Savcılar Kanununun adı «Askerî Hâkimler Kanunu» olarak ve 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 21, 22, ve 39 ncu maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üç ek madde ile iki geçici madde eklenmiştir.

Başarısızlık

Madde 4. — Hukuk fakültelerini; 3 ncü maddede gösterilen süre içinde bitiremeyen başarısızlık veya diğer sebeplerle bir defadan fazla sınıfta kalmak suretiyle bu süre içinde bitirmelerine imkân olmayan veyahut üniversiteler yönetmeliklerine göre öğrencilikle ilişkileri kesilen subayların izinleri kaldırılır ve kıtalarına gönderilirler.

Bunlar hakkında 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.

Mecburî Hizmet

Madde 5. — Tasarının 5 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Hukuk öğrenimi sırasında terfi

Madde 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Askerî öğrenci olarak öğrenim yapanlar hakkında özel şartlar

Madde 7. — Askerî liseleri bitirerek harp okullarına kabul ve askerî hâkim yetiştirilmek üzere hukuk fakültelerine gönderilen askerî öğrenciler, öğrenim süresi itibarıyla 4 ncü madde hükmüne bağlıdır.

Bunlardan başarı gösteremeyenler ile askerî öğrencilik niteliğini kaybedenler hakkında 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümleri uygulanır.

Başarı gösterenler 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre subaylığa nasbolunurlar.

Yedek subaylar hakkında özel şartlar

Madde 8. — Tasarının 8 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Adaylık süresi

Madde 9. — Adaylık süresi bir yıl olup bu hizmet askerî hâkimlik ve askerî savcılık hizmetlerinden sayılmaz.

Adayların göreve bağlılık dereceleri ile bu kanunun 1 nci maddesinde yazılı diğer niteliklerinin ne suretle denetleneceği, sicil işleri, nerelerde görevlendirilecekleri ve adaylıkla ilgili diğer hususlar Millî Savunma Bakanlığınca yapılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Zorunluluk hallerinde 1 nci fıkrada yazılı adaylık süresi üç aya kadar indirilebilir.»

Adaylık ve yardımcılık

Adaylık

Madde 10. — Adaylıkta başarı gösterenler, adaylık süresince saptanan istidatları ve kendi dilekleri de göz önünde tutularak askerî hâkim yardımcılığı veya askerî savcı yardımcılığı görevlerinden birine atanırlar.

Askerî hâkim veya askerî savcı yardımcılıkları görevlerine atanmaya engel halleri görülenlerin adaylıklarına son verilir.

Bunlardan :

A) Öğrenimlerini muvazzaf subay olarak yapmış olanlar eski sınıflarına iade edilirler.

B) Öğrenimlerini askerî öğrenci olarak yapmış olanlar ile muvazzaf subaylığa geçirilmiş yedeksubaylar istifa etmiş sayılarak haklarında Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 112 nci maddesinin 3 ncü fıkrası hükümleri uygulanır.

Yardımcılık

Madde 11. — Askerî hâkim ve askerî savcı yardımcılıkları görevlerinde bekleme süresi üç yıldır. Bu süre sonunda yeterli görülenler askerî hâkimliğe geçirilirler. Yeterli görülmiyenlerden; kanunun 10 ncu maddesi (A) bendi kapsamına girenler eski sınıfına iade edilirler. (B) bendi kapsamına girenler istifa etmiş sayılarak haklarında Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 112 nci maddesinin 3 ncü fıkrası hükümleri uygulanır.

Bu yeterlik için, askerî hâkim veya askerî savcı yardımcılığı görev süresi içinde alınan meslekî sicil notları ortalamasının meslekî sicil tam notunun % 50 veya daha fazlası olması şarttır.»

Sicil belgeleri ve sicil üstleri

Madde 12. — Askerî hâkim subayların rütbe terfii, rütbe kıdemliliği, kademe ilerlemesi yapmalarını temin edecek yeterlikleri sicil ile saptanır.

A) Sicil belgeleri; subay sicil belgesi ve meslekî sicil belgesi olmak üzere iki çeşittir.

Bu belgelerin şekil ve kapsamları ek - 1 ve ek - 2 de olduğu gibidir.

Subay sicil belgesi; idari sicil üstlerince görevi ve sıfatı ne olursa olsun bütün askerî hâkim subaylar hakkında,

Meslekî sicil belgesi; askerî hâkimlik, askerî savcılık ve adli müşavirlik görevlerinde bulunanlar hakkında düzenlenir.

Şu kadar ki, general - amiraller, birinci sınıfa ayrılmış askerî hâkimler ile Askerî Yargıtay Başsavcı yardımcıları, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi kanun sözcüleri hakkında meslekî sicil notu verilmez ve meslekî sicil belgesi düzenlenmez.

Meslekî sicil notu niteliklere göre değil, aşağıdaki maddede gösterilen esaslara göre takdir edildikten sonra toplanarak verilir.

(74 No. lu Geçici Komisyonun değiştirmesi)

Adaylık Süresi

Madde 9. — Tasarının 9 ncu maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Adaylık ve Yardımcılık

Adaylık

Madde 10. — Adaylıkta başarı gösterenler, adaylık süresince saptanan istidatları ve kendi dilekleri de gözönünde tutularak askerî hâkim yardımcılığı veya askerî savcı yardımcılığı görevlerinden birine atanırlar.

Askerî hâkim veya askerî savcı yardımcılıkları görevlerine atanmaya engel halleri görülenlerin adaylıklarına son verilir.

Bunlardan :

- A) Öğrenimlerini muvazzaf subay olarak yapmış olanlar eski sınıflarına iade edilirler.
- B) Öğrenimlerini askerî öğrenci olarak yapmış olanlar ile muvazzaf subaylığa geçirilmiş yedek subaylar istifa etmiş sayılarak aldıkları aylıklar dışında Devletçe kendilerine yapılan masraflar kanunî faizleri ile birlikte kendilerinden tahsil olunur.

Yardımcılık

Madde 11. — Askerî hâkim ve askerî savcı yardımcılıkları görevlerinde bekleme süresi üç yıldır. Bu süre sonunda yeterli görülenler askerî hâkimliğe geçirilirler. Yeterli görülmeyenlerden; bu kanunun 10 ncu maddesinin (A) bendi kapsamına girenler eski sınıfına iade edilirler. (B) kendi kapsamına girenler, yardımcılıkta bir yıl daha denenirler. Bu süre sonunda da yeterlik gösteremeyenler, Genelkurmay Başkanlığınca ihtiyaç görülen sınıflara geçirilirler. Türk Silâhlı Kuvvetlerinde hizmet ihtiyacı görülmeyenlerin, Millî Savunma Bakanlığınca Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ilişkileri kesilir. Bunlara hizmet süresince ödenen aylık, ödenek ve tazminatlar hariç, Devletçe yapılan diğer masraflar kanunî faizleri ile birlikte kendilerinden tahsil olunur.

Bu yeterlik için, askerî hâkim veya askerî savcı yardımcılığı görev süresi içinde alınan meslekî sicil notları ortalamasının meslekî sicil tam notunun % 50 veya daha fazlası olması şarttır.

Sicil belgeleri ve sicil üstleri

Madde 12. — Askerî hâkim subayların rütbe terfii, rütbe kademliliği, kademe ilerlemesi yapmalarını temin edecek yeterlikleri sicil ile saptanır.

A) Sicil belgeleri; subay sicil belgesi ve meslekî sicil belgesi olmak üzere iki çeşittir.

Bu belgelerin şekil ve kapsamı ek - 1 ve ek - 2 de olduğu gibidir.

Subay sicil belgesi; idarî sicil üstlerince görevi ve sıfatı ne olursa olsun bütün askerî hâkim subaylar hakkında,

Meslekî sicil belgesi; askerî hâkimlik, askerî savcılık ve adli müşavirlik görevlerinde bulunanlar hakkında düzenlenir.

Şu kadar ki, general - amiraller, birinci sınıfa ayrılmış askerî hâkimler ile Askerî Yargıtay Başsavcı yardımcıları, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi kanunsözcüleri hakkında meslekî sicil notu verilmez ve meslekî sicil belgesi düzenlenmez.

Meslekî sicil notu niteliklere göre değil, aşağıdaki maddede gösterilen esaslara göre takdir edildikten sonra toplanarak verilir.

(Hükümetin teklifi)

Subay sicil belgelerindeki her niteliğe 10 üzerinden not verilir. Niteliklerden 1, 2, 4, 5, 8, 11 numaralı hanelerde yazılı olanların her hangi birine beşten aşağı not takdir edildiği ahvalde sicil süresi içinde düzenlenmiş işlemli yazı ve belgelerin sicil belgesine bağlanması zorunludur.

Subay sicil belgesi ile meslekî sicil belgesine ait sicil tam notu ayrı ayrı (200) ikiyüzdür.

B) Subay sicil belgesini düzenlemeye ve sicil vermeye yetkili idari sicil üstleri :

Birinci sicil üstü : Sicili düzenlenecek askerî hâkim subayın kuruluş bağlantısına göre komuta veya âmir durumunda bulunan en az yüzbaşı rütbesindeki,

İkinci sicil üstü : Kuruluş bağlantısına göre birinci sicil üstünün bir üst görev yerinde bulunan komutan veya âmir durumundaki,

Üçüncü sicil üstü : Kuruluş bağlantısına göre ikinci sicil üstünün bir üst görev yerinde bulunan komutan ve âmir durumundaki subay olup aşağıdaki istisnalar saklıdır.

1. Kıdemli hâkimler, askerî savcılar ve adli müşavirler birlikte çalıştıkları askerî hâkim subayların birinci sicil üstleridir.

2. (a) Askerî Yargıtay Başsavcı Başyardımcısı, Askerî Yargıtay Başsavcısı ve Askerî Yargıtay Başkanı; Askerî Yargıtay Başsavcı yardımcılarının,

(b) Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanun sözcüsü başyardımcısı, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanun sözcüsü ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı; kanun sözcülerinin,

(c) Askerî Yargıtay Başsavcısı, Askerî Yargıtay Başkanı ve Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı; Askerî Yargıtay Başsavcı Başyardımcısının,

(d) Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanun sözcüsü, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı ve Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı; Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanun sözcüsü Başyardımcısının,

(e) Askerî Yargıtay Daire başkanları, Askerî Yargıtay İkinci Başkanı ve Askerî Yargıtay Başkanı; Askerî Yargıtay üyelerinin (daire başkanları kendi dairelerinde görevli üyelerin)

(f) Askerî Yüksek İdare Mahkemesi daire başkanları, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi İkinci Başkanı ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı; Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin sırfından olan üyelerinin (daire başkanları kendi dairelerinde görevli üyelerin),

(g) Askerî Yargıtay İkinci Başkanı, Askerî Yargıtay Başkanı ve Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı; Askerî Yargıtay Daire başkanlarının,

(h) Askerî Yüksek İdare Mahkemesi İkinci Başkanı, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı ve Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı; Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan daire başkanlarının,

(i) Askerî Yargıtay Başkanı, Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı ve Millî Savunma Bakanı; Askerî Yargıtay Başsavcısı ve İkinci Başkanının,

(j) Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı, Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı ve Millî Savunma Bakanı; Askerî Yüksek İdare Mahkemesi İkinci Başkanı ve Başkanun sözcüsünün,

(k) Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı ve Millî Savunma Bakanı; Askerî Yargıtay Başkanının sırası ile birinci, ikinci ve üçüncü sicil üstleridir.

C) Sicil notunun bulunması ve hesaplanması :

1. Haklarında meslekî sicil belgesi düzenlen miyenlerin sicil notu; subay sicil bölgesindeki niteliklere sicil üstlerince verilen notların toplamının ortalaması alınarak saptılır. Bölüm sonucu tam sayı çıkmaz ise iki hane yürütülür. Bulunan rakam bu gibilerin o yıldaki sicil notunu teşkil eder.

D) İdari ve meslekî sicil tanzimine esas olan sicil süresi bir terfi yılıdır.

İdari sicil düzenlenebilmesi için, sicili düzenlenecek hâkim subayın bir sicil süresi içinde altı ay görev yapması gereklidir. Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre hizmetten sayılan süreler, görevden ve sicil süresinden sayılır. Bir sicil üstü asil veya her ne sebeple

(74 No. lu Geçici Komisyonun değişikliği)

Subay sicil belgelerindeki her niteliğe 10 üzerinden not verilir. Niteliklerden 1, 2, 4, 5, 8, 11 numaralı hanelerde yazılı olanların herhangi birine beşten aşağı not takdir edildiği ahvalde sicil süresi içinde düzenlenmiş işlemli yazı ve belge sine bağlanması zorunludur.

Subay sicil belgesi ile meslekî sicil belgesine ait sicil tam notu ayrı ayrı (200) ikiyüzdür.

B) Subay sicil belgesini düzenlemeye ve sicil vermeye yetkili idarî sicil üstleri;

Birinci sicil üstü: Sicili düzenlenecek askerî hâkim subayın kuruluş bağlantısına göre nezdinde askerî mahkeme kurulan komutan veya askerî kurum amiri; Askerî Adalet İşleri Başkanlığı, Askerî Adalet Teftiş Kurulu Başkanlığı ve Askerî Yargı ile ilgili diğer idarî hizmette bulunanlar için amir durumunda bulunan en az yüzbaşı rütbesindeki,

İkinci sicil üstü: Kuruluş bağlantısına göre birinci sicil üstünün bir üst görev yerinde bulunan komutan veya amir durumundaki,

Üçüncü sicil üstü : Kuruluş bağlantısına göre ikinci sicil üstünün bir üst görev yerinde bulunan komutan veya amir durumundaki subay olup aşağıdaki istisnalar saklıdır.

1. - Kıdemli hâkimler, birlikte çalıştıkları hâkimlerin, askerî savcılar, birlikte çalıştıkları yardımcı savcı ve savcı yardımcılarının; adli müşavirler, birlikte çalıştıkları adli müşavir yardımcılarının birinci sicil üstleridir.

2. - (a) Askerî Yargıtay Başsavcı yardımcılarının; Askerî Yargıtay Başsavcı Başyardımcısı, Askerî Yargıtay Başsavcısı ve Askerî Yargıtay Başkanı,

(b) Askerî Yüksek İdare Mahkemesi kanunsözcülerinin; Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanunsözcüsü Başyardımcısı, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanunsözcüsü ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı,

(c) Askerî Yargıtay Başsavcı Başyardımcısının; Askerî Yargıtay Başsavcısı, Askerî Yargıtay Başkanı ve Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı,

(d) Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanunsözcüsü Başyardımcısının: Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanunsözcüsü, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı ve Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı,

(e) Askerî Yargıtay üyelerinin; Askerî Yargıtay daire başkanları, Askerî Yargıtay ikinci Başkanı ve Askerî Yargıtay Başkanı (daire başkanları kendi dairelerinde görevli üyelerin),

(f) Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan üyelerinin; Askerî Yüksek İdare Mahkemesi daire başkanları, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi ikinci Başkanı ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı (daire başkanları kendi dairelerinde görevli üyelerin),

(g) Askerî Yargıtay daire başkanlarının; Askerî Yargıtay ikinci Başkanı, Askerî Yargıtay Başkanı ve Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı,

(h) Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan daire başkanlarının, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi ikinci Başkanı, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı ve Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı,

(i) Askerî Yargıtay ikinci Başkanının; Askerî Yargıtay Başkanı, Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı ve Millî Savunma Bakanı,

(j) Askerî Yüksek İdare Mahkemesi ikinci Başkanının; Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanı, Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı ve Millî Savunma Bakanı,

(k) Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Başkanunsözcüsünün; Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı ve Millî Savunma Bakanı,

(l) Askerî Yargıtay Başkanı ve Başsavcısının; Millî Savunma Bakanlığı Müsteşarı ve Millî Savunma Bakanı,

(Hükümetin teklifi)

olursa olsun vekil olarak o görev yerinde sicili düzenlenecek ile birlikte üç ay görev yapmadıkça sicil düzenliyemez. Siciller ve sicil üstleri ile ilgili diğer hususlar subaylar hakkında olduğu gibidir.

Mesleki sicil notunun kimler tarafından verileceği not, verme esasları ve diğer hususlar.

Madde 13. — A) Mesleki sicil notları :

1. Askerî hâkim ve yardımcılar için Askerî Yargıtay daireleri ve daireler kurulunca,
2. Askerî savcı ve yardımcılar için Askerî Yargıtay Başsavcılığı ve Askerî Adalet, müfettişlerince,

3. Adli müşavirler ve yardımcılar için Askerî adalet müfettişlerince verilir.

B) Mesleki sicil notunun saptanmasında aşağıdaki hususlar dikkate alınır.

1. Askerî Yargıtay daireleri ve daireler kurulunca :

- (a) Dosyanın intizam derecesi,
- (b) Yargılamanın sevk ve yönetiminde başarı derecesi,
- (c) Dâvanın kanuni ve zorunlu sebepler dışında uzatılıp uzatılmadığı,
- (d) Delillerin tahlili ve tartışılmasında belirtilen kanaat ve içtihadın gerekçelerinin açıklanmasında başarı derecesi,
- (e) Hükmün esasında başarı derecesi,

Bu unsurlara göre, her dosya için bir mesleki sicil notu takdir edilir. (Bu notun takdirinde; dâvaya konu olan içtihatlarda değişiklik olup olmadığı, hükmün ilişkin bulunduğu işin nevi ve mahiyeti dikkate alınarak leh ve aleyhte kanaat getirilmesine müsaidesiz işler için not verilmeyebilir. Hükmün bozulması, onanması, düzeltilmesi, değiştirilerek onanması halleri, kesin olarak leh ve aleyhte not verilmesi için sebep teşkil etmez. Askerî Yargıtay dairelerince bozulan karara mahal mahkemesince uyulmayıp direnme kararlarının Askerî Yargıtay Daireler Kurulunca onanması veya itiraz ve karar düzeltilmesi gibi kanun yollarından biri ile daire kararının kaldırılması veya düzeltilmesi üzerine evvelki daire kararı göz önünde bulundurulmak suretiyle tanzim olunan not, aynı bekleme süresi içinde tanzim edilmiş ise hükümsüz addedilir ve yeni not verilir.

Bu suretle sicil süresinin başlangıcından, sicil düzenlenmesi zamanına kadar her dosya için verilmiş notların ortalaması, askerî hâkim ve yardımcılarının mesleki sicil notu olur.

2. — Askerî Yargıtay Başsavcılığınca :

- a) Hazırlık soruşturmasının sevk ve yönetiminde ve delillerin takdiri ve toplanmasında isabet derecesi,
- b) Hazırlık soruşturmasının kanuni ve zorunlu sebepler dışında uzatılıp uzatılmadığı,
- c) İddianamede, suç teşkil eden maddi eylemin açıklanması, suçun tavsifi ve uygulanması istenen kanun maddelerinde, Hazine zararı olan ahvalde, Hazine zararının miktarı ve kapsamını saptamada isabet derecesi,
- d) Duruşma sırasında vâki iddia ve istemlerinde isabet derecesi,

(74 No. lu Geçici Komisyonun değiştirişi)

Sıralı sicil üstleridir.

C) Sicil notunun bulunması ve hesaplanması:

Haklarında meslekî sicil belgesi düzenlenemiyenlerin sicil notu; subay sicil belgesindeki niteliklere sicil üstlerince verilen notların toplamının ortalaması alınarak saptanır. Bölüm sonucu tamsayı çıkmaz ise iki hane yürütülür. Bulunan rakam bu gibilerin o yıldaki sicil notunu teşkil eder.

D) İdarî ve meslekî sicil tanzimine esas olan sicil süresi bir terfi yılıdır.

İdarî sicil düzenlenebilmesi için, sicili düzenlenecek hâkim subayın bir sicil süresi içinde altı ay görev yapması gereklidir. 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre hizmetten sayılan süreler, görevden ve sicil süresinden sayılır. Bir sicil üstü asil veya her ne sebeple olursa olsun vekil olarak o görev yerinde sicili düzenlenecek ile birlikte üç ay görev yapmadıkça sicil düzenleyemez. Siciller ve sicil üstleri ile ilgili diğer hususlar subaylar hakkında olduğu gibidir.

Meslekî sicil notunun kimler tarafından verileceği, not verme esasları ve diğer hususlar

MADDE 13. — A) Meslekî sicil notları :

1. Askerî hâkim ve yardımcıları için Askerî Yargıtay daireleri ve Daireler Kurulunca,
2. Askerî savcı ve yardımcıları için Askerî Yargıtay Başsavcılığı ve Askerî Adalet müfettişlerinin,

3. Adli müşavirler ve yardımcıları için Askerî Adalet müfettişlerince verilir.

B) Meslekî sicil notunun saptanmasında aşağıdaki hususlar dikkate alınır.

1. Askerî Yargıtay daireleri ve Daireler Kurulunca;
 - (a) Dosyanın intizam derecesi,
 - (b) Yargılamanın sevk ve yönetiminde başarı derecesi,
 - (c) Davanın kanunî ve zorunlu sebepler dışında uzatılıp uzatılmadığı,
 - (d) Delillerin tahlilî ve tartışılmasında belirlenen kanaat ve içtihadın gerekçelerinin açıklanmasında başarı derecesi,
 - (e) Hükümün esasında başarı derecesi.

Bu unsurlara göre, her dosya için bir meslekî sicil notu takdir edilir. Bu notun takdirinde; dâvaya konu olan içtihatlarda değişiklik olup olmadığı, hükümün ilişkin bulunduğu işin nevi ve mahiyeti dikkate alınarak leh ve aleyhte kanaat getirilmesine müsaidolmayan işler için not verilmaz. Hükümün bozulması, onanması, düzeltilerek onanması halleri, kesin olarak lehte ve aleyhte not verilmesi için sebep teşkil etmez.

Askerî Yargıtay dairelerince bozulan karara mahal mahkemesince uyulmayıp direnme kararlarının Askerî Yargıtay Daireler Kurulunca onanması veya itiraz ve karar düzeltilmesi gibi kanun yollarından biri ile daire kararının kaldırılması veya düzeltilmesi üzerine evvelki daire kararı göz önünde bulundurulmak suretiyle tanzim olunan not, aynı bekleme süresi içinde tanzim edilmiş ise hükümsüz addedilir ve yeni not verilir.

Bu suretle sicil süresinin başlangıcından, sicil düzenlenmesi zamanına kadar her dosya için verilmiş notların ortalaması, askerî hâkim ve yardımcıların meslekî sicil notu olur.

2. Askerî Yargıtay Başsavcılığınca:

- a) Hazırlık soruşturmasının sevk ve yönetiminde ve delillerin takdiri ve toplanmasında isabet derecesi,
- b) Hazırlık soruşturmasının kanunî ve zorunlu sebepler dışında azaltılıp uzatılmadığı,
- c) İddianamede, suç teşkil eden maddî eylemin açıklanması, suçun tavsifi ve uygulanması istenen kanun maddelerinde, Hazine zararı olan ahvalde, Hazine zararının miktarı ve kapsamını saptamada isabet derecesi,
- d) Duruşma sırasında vaki iddia ve istemlerinde isabet derecesi,

(Hükümetin teklifi)

f) Kanun yollarına müracaat edilmesini gerektiren sebepler mevcudolduğu halde, kanun yollarına başvurulması halinin bahis konusu olup olmadığı ve kanun yollarına başvurulması hallerinde, bu müracaatta ve gerekçesinde isabet derecesi. Bu unsurlara göre her dosya için bir meslekî sicil notu takdir edilir. Bu notun takdirinde, dâvaya konu olan maddi eylem ve uygulanması istenen kanun maddeleri hakkındaki içtihatlarda bir değişiklik husule gelip gelmediği, dâvaya konu olan fiilin nev'i ve mahiyeti, Askerî Yargıtay incelemeleri sonuçları ve düzen ve tertibi dikkate alınır. Leh ve aleyhe kanaat getirilmesine müsaıdolmıyan işler için not verilmez. Hükümün bozulması, onanması ve düzeltilerek onanması, mutlaka lehe ve aleyhe not verilmesi için sebep teşkil etmez. Askerî Yargıtay dairelerince bozulan karara mahal mahkemesince uyulmayıp, direnme hallerinde işbu direnme kararlarının Askerî Yargıtay Daireler Kurulunca onanması üzerine evvelce bozma kararı göz önünde bulundurulmak suretiyle tanzim olunan not aynı bekleme süresi içinde tanzim edilmiş ise hükümsüz addedilir. Ve yeni not verilir.

Bu suretle meslekî sicil süresinin başlangıcından sicil tanzim zamanına kadar her dosya için takdir edilen notların ortalaması, askerî savcı ve yardımcılarının Askerî Yargıtay Başsavcılığınca verilmiş meslekî sicil notu olur.

3. — Askerî Adalet Müfettişlerince :

A) Askerî savcı ve yardımcılarını ile disiplin subaylığı görevini de yapan adli müşavirler için :

(a) Teftişe tabi yıl içinde kendilerine verilen dosya miktarı ile o yıl içinde sonuçlandırdığı ve ertesi yıla devrettiği dosya miktarı,

(b) Hazineyi ilgilendiren zararları tâyinle kanuni yollardan takibedip etmediği,

(c) Gaıplere ait kanun hükümlerinin uygulanmasında kanuna aykırı veya gecikmeli işlerin bulunup bulunmadığı,

(d) Soruşturmayı sonuçlandıran kararlara karşı yapılan itiraz üzerine kaldırılan kararları,

(e) Yargıtaydan geçmeden kesinleşen hükümlere ait dosyadaki iddianamelerin mevzuata uygunluk derecesi,

(f) Kanuni ve zorunlu sebepler dışında duruşmanın tehir veya talikine sebebiyet verilip verilmediği, duruşmadaki istem ve esas hakkındaki düşüncelerin yerinde olup olmadığı, kanunda gösterilen hallerde askerî mahkeme kararlarına itiraz ile askerî mahkemeden verilen ve kanuna aykırı görülen hükümlerin temyiz edilip edilmediği veya yazılı emirle bozulması gereken hükümler varsa işbu kanun yoluna gidilip gidilmediği,

(g) Soruşturma işlemleri ile dosyaların Askerî Yargıtay Başsavcılığına gönderilme işlemlerinin zamanında yapılıp yapılmadığı,

(h) Hüküm ve kararların yerine getirilmesi işlemlerinin kanuna göre zamanında yapılıp yapılmadığı,

(i) Ertesi yıla devredilen dosyalar ile aynı yıl içinde sonuçlandırıldığı dosyalardaki iki aydan fazla gecikmeli işlemlerin kanuni ve zorunlu sebeplere dayanıp dayanmadığı,

(j) Soruşturmanın geçici olarak tatili kararlarına bağlanan dosyalardaki işlemlerin takibedilip edilmediği,

(k) İstinabe talimatlarının yerine getirilmesinde gecikme olup olmadığı,

(l) Askerî savcılarca takibi gerekli olan teftiş raporlarındaki önceki yıllara ait bulunan noksan işlemlerin zamanında takibedilip edilmediği ve bu işlerin hangi askerî savcılara ait bulunduğu hususları saptanır.

(m) Soruşturmayı sonuçlandıran kararlarda mevzuat hükümlerine aykırı görülenler tenkid edilir.

Bu işlemlerden sonra sonuçlandırdığı tenkid edilmeyen dosya toplamı 10 ile çarpılır, elde edilen bu rakamlar yukardaki (b, d, e, f, i ve m) bentlerine ilişkin müfettiş tenkidlerini kapsıyan her dosya için 20, (c, h, g, j, k ve l) bentlerine ilişkin müfettiş tenkidlerini kapsıyan her dosya için 15

(74 No. lu Geçici Komisyonun değiştirmesi)

f) Kanun yollarına müracaat edilmesini gerektiren sebepler mevcudolduğu halde, kanun yollarına başvurulması halinin bahis konusu olup olmadığı ve kanun yollarına başvurulması hallerinde, bu müracaatta ve gerekçesinde isabet derecesi.

Bu unsurlara göre her dosya için bir meslekî sicil notu takdir edilir. Bu notun takdirinde, davaya konu olan maddî eylem ve uygulanması istenen kanun maddeleri hakkındaki içtihatlarda bir değişiklik husule gelip gelmediği, davaya konu olan fiilin nevi ve mahiyeti, Askerî Yargıtay incelemeleri sonuçları ve düzen ve tertibi dikkate alınır. Leh ve aleyhte kanaat getirilmesine müsaidolmayan işler için not verilmez. Hükümün bozulması, onanması ve düzeltilerek onanması, mutlaka lehe ve aleyhe not verilmesi için sebep teşkil etmez.

Askerî Yargıtay dairesince bozulan karara ma'hal mahkemesince uyulmayıp, direnme hallerinde işbu direnme kararlarının Askerî Yargıtay Daireler Kurulunca onanması üzerine evvelce bozma kararı göz önünde bulundurulmak suretiyle tanzim olunan not aynı bekleme süresi içinde tanzim edilmiş ise hükümsüz addedilir ve yeni not verilir.

Bu suretle meslekî sicil süresinin başlangıcın lan sicil tanzim zamanına kadar her dosya için takdir edilen notların ortalaması, askerî savcı ve yardımcılarının Askerî Yargıtay Başsavcılığına verilmiş meslekî sicil notu olur.

3. Askerî Adalet Müfettişlerince :

A) Askerî savcı ve yardımcılarını ile disiplin subaylığı görevini de yapan adli müşavirler için :

(a) Teftişe tâbi yıl içinde kendilerine verilen dosya miktarı ile o yıl içinde sonuçlandırıldığı ve ertesi yıla devrettiği dosya miktarı,

(b) Hazineyi ilgilendiren zararları tayin ve tespitle kanunî yollardan takibedip etmediği,

(c) Gaipilere ait kanun hükümlerinin uygulanmasında kanuna aykırı veya gecikmeli işlerin bulunup bulunmadığı,

(d) Soruşturmayı sonuçlandıran kararlara karşı yapılan itiraz üzerine kaldırılan kararları,

e) Yargıtaydan geçmeden kesinleşen hükümlere ait dosyadaki iddianamelerin mevzuata uygunluk derecesi,

f) Kanunî ve zorunlu sebepler dışında duruşmanın tehir veya talikine sebebiyet verilip verilmediği, duruşmadaki istem ve esas hakkındaki düşüncelerin yerinde olup olmadığı kanunda gösterilen hallerde askerî mahkeme kararlarına itiraz ile askerî mahkemeden verilen ve kanuna aykırı görülen hükümlerin temyiz edilip edilmediği veya yazılı emirle bozulması gereken hükümler varsa işbu kanun yoluna gidilip gidilmediği,

g) Soruşturma işlemleri ile dosyaların Askerî Yargıtay Başsavcılığına gönderilme işlemlerinin zamanında yapılıp yapılmadığı,

h) Hüküm ve kararların yerine getirilmesi işlemlerinin kanuna göre zamanında yapılıp yapılmadığı,

i) Ertesi yıla devredilen dosyalar ile aynı yıl içinde sonuçlandırıldığı dosyalardaki iki aydan fazla gecikmeli işlemlerin kanunî ve zorunlu sebeplere dayanıp dayanmadığı,

j) Soruşturmanın geçici olarak tatili kararlarına bağlanan dosyalardaki işlemlerin takibedilip edilmediği,

k) İstinabe talimatlarının yerine getirilmesinde gecikme olup olmadığı,

l) Askerî savcılarca takibi gerekli olan teftiş raporlarındaki önceki yıllara ait bulunan noksan işlemlerin zamanında takibedilip edilmediği ve bu işlerin hangi askerî savcılara ait bulunduğu hususları saptanır.

m) Soruşturmayı sonuçlandıran kararlarda mevzuat hükümlerine aykırı görülenler tenkit edilir.

Bu işlemlerden sonra sonuçlandırıldığı tenkit edilmeyen dosya toplamı 10 ile çarpılır, elde edilen bu rakamlar yukardaki (b), (d), (e), (f), (i) ve (m) bentlerine ilişkin müfettiş tenkitlerini kapsayan her dosya için 20, (c), (h), (g), (j), (k) ve (l) bentlerine ilişkin müfettiş tenkitlerini

(Hükümetin teklifi)

sayı indirilir. İndirilen sayılar toplamı tamsayıdan çıkarılır. Elde edilen rakamın tamsayıya nisbeti ile meslekî sicil notunun tamsayıya göre doğru orantısı bulunur.

Bu işlem neticesi elde edilen rakam, askerî savcı ve yardımcıları ile disiplin subayı görevini yapan adli müşavirler için meslekî sicil notu olur. Şu kadar ki müfettiş :

- (a) Dosyalardaki takip ve düzeni,
- (b) Çalışkanlık derecesi,
- (c) İdari işlerin yürütülmesindeki kabiliyeti,
- (d) Yazı ve ifade kabiliyeti (kararlarda gerekçe gösterip göstermediği, bunlardaki isabet derecesi, suç teşkil eden maddi eylemin açıklanmasındaki başarı derecesi),
- e) Soruşturma işindeki kavrayışı ve sürati.
- f) Delilleri toplama, delillerin takdiri ve bunlardaki isabet derecesi,
- g) Sonuçlandırdığı dosyaların suç, sanık ve konu yönünden özellikleri,
- h) Askerî savcılığa gelen dosyaların paylaştırılmasındaki tutumu hususlarında teftişten edindiği intibaya göre 1 - 20 arasında bir notu, elde edilen meslekî sicil notundan düşebilir veya ekliyebilir. Bu hallerde elde edilen son rakam meslekî sicil notu olur.

B) Adli müşavirler için :

Görevine dâhil hizmetlerin sevk ve yönetimindeki başarısı ve intizam yönlerinden teftişten edinilen intibaya göre not takdir edilir. Takdir edilen bu not meslekî sicil notu olur. Şu kadar ki, bir adli müşavir aynı zamanda disiplin subaylığı görevini de yapıyorsa bu iki sıfatından aldığı notların ortalaması meslekî sicil notu olur.

C) O yıla ait meslekî sicil notu bulunmayanların bir önceki yıla ait meslekî sicil notu o yıl içinde geçerli sayılır.

Bir önceki yıla ait meslekî sicil notu da bulunmayanların o yıla ait sicil notu idari üstlerince düzenlenen sicile göre saptanır.

D) Meslekî sicil belgeleri, en geç idari sicil belgelerinin düzenlendikleri ve gönderildikleri tarihlerde düzenlenir. Ve Kuvvet Komutanlıkları Personel Başkanlıklarına gönderilir.

Askerî adalet müfettişlerince düzenlenecek belgeler teftişi mütaakıp bekletilmeksizin Kuvvet Komutanlıkları Personel Başkanlıklarına gönderilir.

Askerî savcı ve yardımcıları hakkında, Askerî Yargıtay Başsavcılığı ve Askerî Adalet müfettişlerince verilmiş olan meslekî sicil notlarının ortalaması, Kuvvet Komutanlıkları Personel Başkanlıklarınca saptanır. Bu ortalama meslekî sicil notu olur. Her hangi bir sebeple bu makamlardan birisi tarafından meslekî sicil notu verilememesi veya meslekî sicil notlarının Kuvvet Komutanlıkları Personel Başkanlıklarında bulundurulmaları gereken tarihte gelmemiş bulunması halinde diğerinin verdiği not meslekî sicil notu olur.

Meslekî sicil notu, her yıl Ağustos ayı başında Kuvvet Komutanlıkları Personel Başkanlıklarınca Millî Savunma Bakanlığı Askerî Adalet İşleri Başkanlığına bildirilir.

İdari siciller diğer subaylar hakkında düzenlenen sicillerdeki usule uygun olarak Kuvvet Komutanlıkları Personel Başkanlıklarında bulundurulur.

Rütbe terfii, rütbe kademliliği ve kademe ilerlemesi

Madde 14. — 12 ve 13 ncü madde hükümleri saklı kalmak şartı ile; askerî hâkim subayların rütbe terfii, rütbe kademliliği ve kademe ilerlemesi Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine uyularak diğer subaylar hakkında olduğu gibidir.

Ancak, general - amiralliğe yükselecek albaylarla general - amiralliğin üst rütbelerine yükseleceklerin saptanması ve değerlendirilme işlemlerinin yapılması esnasında Yüksek Askerî Şûra üyelerinin her biri Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 54 ncü maddesi hükümlerini göz önünde tutarak her general - amiral ile albay için.

(74 No. lu Geçici Komisyonun değişikliği)

kapsayan her dosya için 15 sayı indirilir. İndirilen sayılar toplamı tamsayıdan çıkarılır. Elde edilen rakamın tamsayıya nispeti ile meslekî sicil notunun tamsayıya göre doğru orantısı bulunur.

Bu işlem neticesi elde edilen rakam, askerî savcı ve yardımcıları ile disiplin subayı görevini yapan adli müşavirler için meslekî sicil notu olur. Şu kadar ki, müfettiş :

- a) Dosyalardaki takip ve düzeni,
- b) Çalışkanlık derecesi,
- c) İdari işlerin yürütülmesindeki kabiliyeti,
- d) Yazı ve ifade kabiliyeti (kararlarda gerekçe gösterip gösteremediği, bunlardaki isabet derecesi, suç teşkil eden maddî eylemin açıklanmasındaki başarı derecesi),
- e) Soruşturma işindeki kavrayışı ve sürati,
- f) Delilleri toplama, delillerin takdiri ve bunlardaki isabet derecesi,
- g) Sonuçlandırdığı dosyaların suç, sanık ve konu yönünden özellikleri,
- h) Askerî savcılığa gelen dosyaların paylaştırılmasındaki tutumu hususlarında teftişten ettiği intibaya göre 1 - 20 arasında bir notu, elde edilen meslekî sicil notundan düşebilir veya ekleyebilir. Bu hallerde elde edilen son rakam meslekî sicil notu olur.

B) Adli müşavirler için :

Görevine dahil hizmetlerin sevk ve yönetimindeki başarısı ve intizam yönlerinden teftişten edilen intibaya göre not takdir edilir. Takdir edilen bu not meslekî sicil notu olur. Şu kadar ki, bir adli müşavir aynı zamanda disiplin subaylığı görevini de yapıyorsa bu iki sıfatından aldığı notların ortalaması meslekî sicil notu olur.

C) O yıla ait meslekî sicil notu bulunmayanların bir önceki yıla ait meslekî sicil notu o yıl için de geçerli sayılır.

Bir önceki yıla ait meslekî sicil notu da bulunmayanların o yıla ait sicil notu idari üstlerince düzenlenen sicile göre saptanır.

D) Meslekî sicil belgeleri, en geç idarî sicil belgelerinin düzenlendikleri ve gönderildikleri tarihlerde düzenlenir ve kuvvet komutanlıkları personel başkanlıklarına gönderilir.

Askerî adalet müfettişlerince düzenlenecek belgeler teftiş müteakip bekletilmeksizin kuvvet komutanlıkları personel başkanlıklarına gönderilir.

Askerî savcı ve yardımcıları hakkında, Askerî Yargıtay Başsavcılığı ve Askerî adalet müfettişlerince verilmiş olan meslekî sicil notlarının ortalaması, kuvvet komutanlıkları personel başkanlıklarınca saptanır. Bu ortalama meslekî sicil notu olur. Herhangi bir sebeple bu makamlardan birisi tarafından meslekî sicil notu verilememesi veya meslekî sicil notlarının kuvvet komutanlıkları personel başkanlıklarında bulundurulmaları gereken tarihte gelmemiş bulunması halinde diğerinin verdiği not meslekî sicil notu olur.

Meslekî sicil notu, her yıl Ağustos ayı başında kuvvet komutanlıkları personel başkanlıklarınca Millî Savunma Bakanlığı Askerî Adalet İşleri Başkanlığına bildirilir.

İdari siciller diğer subaylar hakkında düzenlenen sicillerdeki usule uygun olarak kuvvet komutanlıkları personel başkanlıklarında bulundurulur.

Rütbe terfii, rütbe kıdemliliği ve kademe ilerlemesi :

Madde 14. — 12 ve 13 ncü madde hükümleri saklı kalmak şartı ile; askerî hâkim subayların rütbe terfii, rütbe kıdemliliği ve kademe ilerlemesi hakkında 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümleri uygulanır.

Ancak, general - amiralliğe yükselecek albaylarla general - amiralliğin üst rütbelerine yükseleceklerin saptanması ve değerlendirme işlemlerinin yapılması esnasında Yüksek Askerî Şûra üyelerinin her biri 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 54 ncü maddesi hükümleri gözönünde tutarak her general - amiral ile albay için :

(Hükümetin teklifi)

- a) Sicil dosyalarını ve sicil belgelerini veya özetlerini; inceliyerek,
 - b) Özlük dosyalarında mevcut mahkeme ve savcılıkça verilen kararları, her çeşit disiplin cezalarını inceler, bu hususlara dayanak olan fiil ve hareketleri; değerlendirerek,
 - c) Özlük dosyalarında mevcut, takdir, taltif, uyarma ve sağlık durumlarını belirten belgeler ile şahsi takdimler,
 - d) Yapılmış kadro gezileri (harb oyunları) veya etüt notları, plân tatbikatları, tatbikatlar ve denetlemelerindeki başarı durumlarına,
 - e) Meslekî eserlerini göz önüne alarak genel durumundan edindiği kanaate göre;
- Genelkurmay Başkanı : 1 - 150, kuvvet komutanları (kendi kuvvetine mensûbolanlar için) : 1 - 125, diğer Şûra üyeleri : 1 - 100 arasında not takdir ederler.
- Yüksek Askerî Şûra üyelerinin verdiği notların ortalaması alınarak değerlendirme notları toplanır, kesirli çıkan sayılar iki hane yürütülür.

Yüksek Askerî Şûraca değerlendirilen her general - amiral ve albay için saptanan değerlendirme notu ile sicil notu ortalaması toplanarak yeterlik notu saptanır. Bu yeterlik notuna göre sıralama yapılır.

Yeterlik sıralamasında yeterlik notu aynı olanlardan değerlendirme notu yüksek olan öncelik alır. Eşitlik halinde kıdem sırası önde olan öncelik alır.

Yeterlik sıralamasına göre, en yüksek yeterlik notu alanlardan başlanılarak Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa göre saptanan kadro, kontenjan ve nisbete göre bir üst rütbeye yükselecekler saptanır ve usulüne uygun olarak terfileri yapılır.»

1 nci sınıfa ayrılma

Madde 15. — Askerî hâkimlerden, albay rütbesini ihraz edenler 1 nci sınıf askerî hâkimliğe geçirilmiş sayılırlar.

İzin, istifa, yaş haddi ve emeklilik

İzin

Madde 19. — Askerî hâkim subaylara Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre izin verilir.

Askerî Yargıtayın kuruluşu hakkındaki kanun ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesinin kuruluşu hakkındaki kanunun bu konudaki hükümleri saklıdır.»

Yaş haddi ve emeklilik

Madde 21. — Askerî hâkim sınıfı subayların görev yerleri ve sıfatları ne olursa olsun emeklilik yaş hadleri diğer subaylar gibidir. Askerî hâkim subayların kanunlarda belirtilen yükümlülük sürelerini tamamlamaları halinde, özel kanununda yazılı belli şartlar içinde emekliliklerini isteme hakları vardır.

Bu kanunda belirtilen esaslara göre; kadrosuzluk, yetersizlik, disiplinsizlik ve ahlâki durumları nedeniyle ayırma veya askerî hâkim subay olmaya engel suçluluk halleri hariç, askerî hâkim subaylar rütbelerinin yaş haddine kadar hizmete devam ederler.»

(74 No. lu Geçici Komisyonun değiştirisi)

- a) Sicil dosyalarını ve sicil belgelerini veya özetlerini,
 - b) Özlük dosyalarında mevcut mahkeme ve savcılıkça verilen kararları, her çeşit disiplin cezalarını inceleyip, bu hususlara dayanak olan fiil ve hareketleri,
 - c) Özlük dosyalarında mevcut takdir, taltif, uyarma ve sağlık durumlarını belirten belgeler ile şahsi takdimleri,
 - d) Yapılmış kadro gezileri (harb oyunları) veya etüt notları, plan tatbikatları, tatbikatlar ve denetlemelerindeki başarı durumlarını,
 - e) Meslekî eserlerini,
- inceleyip değerlendirerek genel durumundan edindiği kanaate göre;
- Genelkurmay Başkanı: 1 - 150, kuvvet komutanları (kendi kuvvetine mensubolanlar için): 1 - 125, diğer şura üyeleri : 1 - 100 arasında not takdir ederler.

Yüksek Askerî şura üyelerinin verdiği notların ortalaması alınarak değerlendirme notları saptanır, kesirli çıkan sayılar iki hane yürütülür.

Yüksek Askerî şuraca değerlendirilen her general - amiral ve albay için saptanan değerlendirme notu ile sicil notu ortalaması toplanarak yeterlik notu bulunur. Bu yeterlik notuna göre sıralama yapılır.

Yeterlik sıralamasında yeterlik notu aynı olanlardan değerlendirme notu yüksek olan öncelik alır. Eşitlik halinde kıdem sırası önde olan öncelik alır.

Yeterlik sıralamasına göre, en büyük yeterlik notu alanlardan başlanılarak 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa göre saptanan kadro, kontenjan ve nispete göre bir üst rüt-beye yükselecekler saptanır ve usulüne uygun olarak terfileri yapılır.

Birinci sınıfa ayrılma

Madde 15. — Askerî hâkim albaylardan; binbaşı, yarbay ve albaylığa yükselmede sicil notu ortalaması % 70'ten yukarı olanlar birinci sınıf hâkimliğe geçirilirler.

Bu değerlendirme albaylığın müteakıp yıllarında da yapılır.

İzin, istifa, yaş haddi ve emeklilik

İzin

Madde 19. — Askerî hâkim subaylara 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre izin verilir.

Askerî Yangıtayın kuruluşu hakkındaki kanun ile Askerî Yüksek idare Mahkemesinin kuruluşu hakkındaki kanunun bu konudaki hükümleri saklıdır.

Yaş haddi ve emeklilik

Madde 21. — Tasarının 21 nci maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Çeşitli nedenlerle Silâhlı Kuvvetlerden ayrılacak Askerî Hâkim subaylar hakkında yapılacak işlem

Madde 22. — Kadrosuzluk, yetersizlik, disiplinsizlik ve ahlâki durumları nedeniyle aşağıda belirtilen esas ve şartlar dâhilinde askerî hâkim subaylar hakkında emeklilik yaş haddinden önce Silâhlı Kuvvetlerden ayrılma işlemi yapılabilir.

A) Kadrosuzluk sebebiyle ayırma :

1. Rütbe terfii şartlarını haiz olup da üst rütbe kadrosunda açık bulunmadığı için iki yıl daha denendiği halde yine kadrosuzluktan terfi edemiyen yarbay ve albay ile sicil notu ortalaması sicil tam notunun % 60 tan fazlası olmakla beraber, general - amiralliğe yükelebilmek için gerekli sicil notu ortalamasını ihraz etmemiş bulunan albaylar yaş haddine kadar hizmete devam ederler.

Bu şekilde hizmete devam ettirilen yarbay ve albaylardan terfi şartlarını haiz binbaşı ve yarbaylara kadro açılması maksadiyle sicil notu en düşük olanlardan başlanarak yeteri kadar emekliye sevk edilir. Albaylar hakkında 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 ncu maddesinin (F) bendi hükümleri uygulanır.

2. Bekleme süreleri sonunda terfi edemiyen general - amiraller emekliye sevk edilir. Bunlar hakkında 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 ncu maddesinin (F) bendi hükümleri uygulanır.

B) Yetersizlik sebebiyle ayırma :

1. Rütbe bekleme süresi sonunda veya sonraki yıllarda yapılan yeterlik sıralamasında ;

(a) Sicil notu ortalaması sicil tam notunun % 50 sinden az olan yüzbaşı - binbaşılar ile % 60 indan az olan yarbay - albaylar ;

(b) Sicil notu ortalaması sicil tam notunun % 50 ve daha yukarı olup da % 60 tan az olduğu için iki yıl daha denendiği halde rütbe terfii edemiyen yüzbaşı - binbaşılardan bu ikinci yılda veya mütaakip yıllarda sicil notu itibariyle kademe ilerlemesi de yapamayanlar veya rütbesinin son kademesine geldiği halde almış bulunduğu sicil notu kademe ilerlemesi için yeterli bulunmayanlar,

2. Bu maddenin (A) bendi gereğince yaş haddine kadar hizmete devam edecek yarbay ve albaylardan yıllık sicil notu ortalaması sicil tam notunun % 60 ın aşağısına düşenler,

3. Rütbe bekleme süresi içindeki meslekî sicil notlarından en az iki yıla aidolanı meslekî sicil tam notunun % 50 sinden aşağıya düştüğü için meslekte kendisinden istifade edilemeyeceği anlaşılanlar.

Hakkında hizmet sürelerine bakılmaksızın T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır.

C) Disiplinsizlik ve ahlâki durumu sebebiyle ayırma :

Askerî Yargıtay üyeleri ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesi üyeleri hakkındaki hükümler saklı kalmak şartı ile ;

Son rütbelerine ait bir veya birkaç belgeye dayanılarak, aşağıdaki sebeplerden biri ile disiplinsizlik ve ahlâki durumları icabı Silâhlı Kuvvetlerde kalmaları uygun görülmiyenlerin hizmet sürelerine bakılmaksızın haklarında T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır.

1. Disiplin bozucu hareketlerde bulunması, ikaz ve cezalara rağmen ıslah olmaması,

2. Hizmetin ve hâkimlik mesleğinin gerektirdiği şekilde tavrı ve hareketlerini düzenliyememesi,

3. Aşırı derecede menfaatine, içkiye, kumara ve borçlanmaya düşkün olması,

4. Silâhlı Kuvvetlerin ve hâkimlik mesleğinin itibarını sarsacak şekilde ahlâk dışı hareketlerde bulunması,

5. Tutum ve davranışları ile yasa dışı görüşleri benimsedikleri anlaşılanlar.

Disiplinsizlik ve ahlâki durumları nedeni ile Silâhlı Kuvvetlerden ayrılma işlemi, idari sicil üstlerince süre söz konusu olmaksızın her zaman düzenlenebilecek sicillere dayanılarak yapılır.

(74 No. lu Geçici Komisyonun değıştirişii)

Çeşitli nedenlerle Silâhlı Kuvvetlerden ayrılacak askerî hâkim subaylar hakkında yapılacak işlem

Madde 22. — Kadrosuzluk, yetersizlik, disiplinsizlik ve ahlâkî durumları nedeniyle aşağıda belirtilen esas ve şartlar dahilinde askerî hâkim subaylar hakkında emeklilik yaş haddinden önce Silâhlı Kuvvetlerden ayırma işlemi yapılabilir.

A) Kadrosuzluk sebebiyle ayırma :

1. Rütbe terfii şartlarını haiz olup da üst rütbe kadrosunda açık bulunmadığı için iki yıl daha denendiği halde yine kadrosuzluktan terfi edemeyen yarbay ve albay ile sicil notu ortalaması sicil tam notunun % 60'tan fazlası olmakla beraber, general - amiralliğe yükselebilmek için gerekli sicil notu ortalamasını ihraz etmemiş bulunan albaylar yaş haddine kadar hizmete devam ederler.

Bu şekilde hizmete devam ettirilen yarbay ve albaylardan terfi şartlarını haiz binbaşı ve yarbaylara kadro açılması maksadıyla sicil notu en düşük olanlardan başlanarak yeteri kadar emekliye sevk edilir.

Rütbe terfi şartlarını haiz olup da üst rütbe kadrosunda açık bulunmadığı için terfi edemeyip emekliye sevk edilen albaylar hakkında 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 ncu maddesinin (F) bendi hükümleri uygulanır.

2. Bekleme süreleri sonunda terfi edemeyen general - amiraller emekliye sevk edilirler. Bunlar hakkında 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 ncu maddesinin (F) bendi hükümleri uygulanır.

B) Yetersizlik sebebiyle ayırma :

1. Rütbe bekleme süresi sonunda veya sonraki yıllarda yapılan yeterlik sıralamasında;

(a) Sicil notu ortalaması sicil tam notunun % 50 sinden az olan yüzbaşı - binbaşılar ile % 60'ından az olan yarbay - albaylar,

(b) Sicil notu ortalaması sicil tam notunun % 50 ve daha yukarısı olup da % 60 dan az olduğu için iki yıl daha denendiği halde rütbe terfii edemeyen yüzbaşı - binbaşılardan bu ikinci yılda veya müteakip yıllarda sicil notu itibariyle kademe ilerlemesi de yapamayanlar veya rütbesinin son kademesine geldiği halde almış bulunduğu sicil notu kademe ilerlemesi için yeterli bulunmayanlar,

2. Bu maddenin (A) bendi gereğince yaş haddine kadar hizmete devam edecek yarbay ve albaylardan yıllık sicil notu ortalaması sicil tam notunun % 60'ının aşağısına düşenler,

3. Rütbe bekleme süresi içindeki meslekî sicil notlarından en az iki yıla aidolanı meslekî sicil tam notunun % 50 sinden aşağıya düştüğü için meslekte kendisinden istifade edilemeyeceği anlaşılanlar,

Hakkında hizmet sürelerine bakılmaksızın T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır.

C) Disiplinsizlik ve ahlâkî durumu sebebiyle ayırma :

Askerî Yargıtay üyeleri ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesi üyeleri hakkındaki hükümler saklı kalmak şartı ile;

Son rütbelerine ait bir veya birkaç belgeye dayanılarak aşağıdaki sebeplerden biri ile disiplinsizlik ve ahlâkî durumları icabı Silâhlı Kuvvetlerde kalmaları uygun görülmemelerinin hizmet sürelerine bakılmaksızın haklarında T. C. Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır.

1. Disiplin bozucu hareketlerde bulunması, ikaz ve cezalara rağmen ıslah olmaması,

2. Hizmetin ve hâkimlik mesleğinin gerektirdiği şekilde tavır ve hareketlerini düzenleyememesi,

3. Aşırı derecede menfaatine, içkiye, kumara ve borçlanmaya düşkün olması,

4. Silâhlı Kuvvetlerin ve hâkimlik mesleğinin itibarını sarsacak şekilde ahlâk dışı hareketlerde bulunması,

(Hükümetin teklifi)

Sicillerde, yukardaki sebeplerden hangisine göre kesin kanaate varıldığı belirtilir. Bu sicil ile; diğer subaylar hakkında uygulanan usule göre katî işlem yapılır.

Hâkimlik hizmeti

Madde 39. — Askerî hâkimlerin askerî mahkemelerdeki askerî hâkimlik ve askerî savcılık görevi kadroları ile Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi kadrolarında geçen hizmet sürelerinden başka adli müşavirlikler ile disiplin subaylıklarında, Askerî Adalet İşleri Başkanlığı ile Askerî Adalet Teftiş Kurulu Başkanlığı kadrolarında ve yargı ile ilgili idari görev kadrolarında geçen hizmet süreleri de hâkimlik hizmetinden sayılır.

Yargı ile ilgili idari görev kadroları şunlardır :

- A) Millî Savunma Bakanlığı Kanunlar ve Kararlar Daire Başkanlığı kadroları,
- B) Millî Savunma Bakanlığı Hukuk Müşavirliği kadroları,
- C) Genelkurmay Başkanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarındaki (Jandarma Genel Komutanlığı dâhil) hukuk işleri müdürlüğü kadroları,
- D) Genelkurmay Başkanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Kuvvet Komutanlıkları ve Jandarma Genel Komutanlığı kadrolarında gösterilen yargı ile ilgili diğer görev yerleri.

EK MADDE 1. — Bu kanunda geçen askerî hâkim subay deyimi; görevi ve sıfatı ne olursa olsun (Yüksek yargı organlarında görevli askerî hâkimler dâhil) Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 21 nci maddesinde belirtilen subay sınıflarından askerî hâkim sınıfı subayları kapsar.

EK MADDE 2. — A) 357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Savcılar Kanununun adı Askerî Hâkimler Kanunu olarak değiştirilmiştir.

B) Bu kanunda yazılı;

(a) Askerî yargı ile ilgili idari görev kadroları ile,

(b) Adli müşavir, askerî savcı, askerî mahkemeler ile disiplin mahkemeleri kadrolarında gösterilen hâkimler,

Askerî hâkim sınıfı kapsamına girer.

EK MADDE 3. — Mevcut askerî hâkim miktarı, kadro ihtiyacını karşılamadığı takdirde yedek-subay okulunu bitirerek asteğmenliğe nasbedilenlerden; hukuk fakültesini bitirmiş ve hâkimlik görevlerinden sayılan hizmetlerde bulunmuş veya avukatlık yapmış olup da bu kanuna göre lüzumlu şartlara sahibolanlardan yeteri kadar, Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Millî Savunma Bakanlığınca askerî hâkim sınıfına geçirilerek 16 ncı madde hükmüne göre atanmaları yapılır. Bunlar, askerî hâkimlerin hak ve yetkilerine sahibolurlar.

Askerî hâkim niteliklerine sahibolmadıkları sonradan anlaşılanlar, Millî Savunma Bakanlığı tarafından asıl sınıflarına iade edilirler.

GEÇİCİ MADDE 1. — Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 41 nci maddesinde belirtilen kadro oranına indirilinceye kadar bekleme süresi sonunda rütbe terfi şartlarını haiz oldukları halde üst rütbe kadrosunda açık bulunmadığı için terfi edemiyerek beklemiş askerî hâkim albayların emekliye sevkleri 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa 1424 sayılı Kanunla eklenen ek geçici 13 ncü madde esaslarına göre yapılır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte; albay ve general - amiral rütbe-lerinde bulunan askerî hâkimler birinci sınıfa geçirilmiş sayılırlar.

(74 No. lu Geçici Komisyonun değiştirişi)

5. Tutum ve davranışları ile yasa dışı görüşleri benimsediklerinin anlaşılması, Disiplinsizlik ve ahlâkî durumları nedeni ile Silâhlı Kuvvetlerden ayırma işlemi, idarî sicil üstlerince süre söz konusu olmaksızın her zaman düzenlenebilecek sicillere dayanılarak yapılır. Sicillerde, yukardaki sebeplerden hangisine göre kesin kanaate varıldığı belirtilir. Bu sicil ile; diğer subaylar hakkında uygulanan usule göre katî işlem yapılır.

Hâkimlik hizmeti

Madde 39. — Askerî hâkimlerin askerî mahkemelerdeki askerî hâkimlik ve askerî savcılık görevi kadroları ile Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi kadrolarında geçen hizmet sürelerinden başka adlî müşavirlikler ile disiplin subaylıklarında, Askerî Adalet İşleri Başkanlığı ile Askerî Adalet Teftiş Kurulu Başkanlığı kadrolarında ve yargı ile ilgili idarî görev kadrolarında geçen hizmet süreleri de hâkimlik hizmetinden sayılır.

Yargı ile ilgili idarî görev kadroları şunlardır:

- A) Millî Savunma Bakanlığı Kanunlar ve Kararlar Daire Başkanlığı kadroları,
- B) Millî Savunma Bakanlığı Hukuk Müşavirliği kadroları,
- C) Genelkurmay Başkanlığı ile kuvvet komutanlıklarındaki (Jandarma Genel Komutanlığı dâhil) hukuk işleri müdürlüğü kadroları.

EK MADDE 1. — Bu kanunda geçen askerî hâkim subay deyimi; görevi ve sıfatı ne olursa olsun (Yüksek yargı organlarında görevli askerî hâkimler dâhil) 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 21 nci maddesinde belirtilen subay sınıflarından askerî hâkim sınıfı subayları kapsar.

EK MADDE 2. — Bu kanunda yazılı;

- (a) Askerî yargı ile ilgili idarî görev kadroları ile,
- (b) Adlî müşavir, askerî savcı, askerî mahkemeler ile disiplin mahkemeleri kadrolarında gösterilen hâkimler,

Askerî hâkim sınıfı kapsamına girer.

EK MADDE 3. — Tasarının Ek Madde 3' Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Askerî hâkim niteliklerine sahip olmadıkları sonradan anlaşılınlar, Millî Savunma Bakanlığı tarafından asıl sınıflarına iade edilirler.

GEICI MADDE 1. — 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 41 nci maddesinde belirtilen kadro oranına indirilinceye kadar bekleme süresi sonunda rütbe terfi Şartlarını haiz oldukları halde st rütbe kadrosunda açık bulunmadığı için terfi edemiyerek beklemiş askerî hâkim albayların emekliye sevkleri 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununa 1424 sayılı Kanunla eklenen ek geçici 13 nc madde esaslarına göre yapılır.

GEICI MADDE 2. — Tasarının Geçici madde 2 si Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Kaldırılan hükümler

MADDE 2. — Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 46 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

14 . 2 . 1972

Başbakan <i>N. Erim</i>	Devlet Bakanı <i>D. Kitaplı</i>	Devlet Bakanı <i>A. İ. Göğüş</i>	Devlet Bakanı <i>İ. Karaöz</i>
Devlet Bakanı <i>İ. Öztürk</i>	Adalet Bakanı <i>S. Bilge</i>	Millî Savunma Bakanı <i>F. Melen</i>	İçişleri Bakanı <i>F. Kubat</i>
Dışişleri Bakanı V. <i>S. Bilge</i>	Maliye Bakanı <i>S. N. Ergin</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Arar</i>	Bayındırlık Bakanı <i>M. Öztekin</i>
Ticaret Bakanı <i>N. Talû</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>C. Aykan</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>H. Özalp</i>	Tarım Bakanı <i>M. O. Dikmen</i>
Ulaştırma Bakanı <i>R. Danışman</i>	Çalışma Bakanı <i>A. R. Uzunur</i>	Sanayi ve Tek. Bakanı <i>M. Erez</i>	En. ve Tab. Kay. Bakanı <i>N. Devres</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>E. Y. Akçal</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>S. Bingöl</i>	Köy İşleri Bakanı <i>N. Sönmez</i>	Orman Bakanı <i>S. İnal</i>
Gençlik ve Spor Bakanı <i>A. Karaküçük</i>			

(74 No. lu Geçici Komisyonun değiştirişi)

Kaldırılan hükümler

Madde 2. — 26 Ekim 1963 tarih ve 357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Savcılar Kanununun 32, 33, 35, 36 ve 37 nci maddeleri ile 27 Temmuz 1967 tarih ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 46 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 3. — Tasarının 3 ncü maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

Madde 4. — Tasarının 4 ncü maddesi Geçici Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

